

7
 15
 22
 31
 39
 44
 55
 62
 87
 90
 107
 120
 123
 132
 138
 141
 143
 154
 159
 202
 204
 230
 287
 333
 334
 367
 391
 415
 417
 rásffy 428
 n... 429

112, 122,
 8, 304, 428.
 48, 64, 80,
 5, 272, 304,
 5, 336, 352.
 112, 144,
 4, 336, 352,
 368, 430.
 76, 208, 272,
 6, 352, 398.

KIS LAP

HÁZALÓ CZIGÁNY-LÁNYKA. (Lásd a 7. lapon.)

XLI. kötet. 1. szám. Ára negyedévre 1 frt 40 kr. Egyes szám ára 12 kr. 1891. július 5-én.
 Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

KLÁRI NÉNI RABSZOLGAI.

— Elbeszélés. —

SÖNDES, nyugadalmas falu volt Bükkszeg ott azon az erdős hegyvidéken. Kellemes, széles völgy nyult végig két jókora hegyláncz közt, a völgy közepén zöld mezők közt tiszta vizü patak folydogált végig, s az egyik hegyláncz tövében terült el a kis falu, melynek békeségét nem igen zavarta holmi nagyvilági láрма. Kiki járt szorgalmasan a dolga után, szántott-vetett, kapált-kaszált, döntött fát, s nem igen tudta, de nem is nagyon törődött vele, mi történik mesze kint a zajos nagyvilágban.

Nem mintha azért ez valami ember-től-világtól elfelejtett zug lett volna, ahol talán afféle félvad emberek laknak. Csakhogy nem volt ott fényes palota, sem drága portékával teli sok bolt, sem más olyan tarkaság, mint a nagy városban. Jó szerencse, hogy egy boltja mégis volt, még pedig nagyon derék boltos volt benne a gazda; megfelelt az tiz helyett is. Mert az ő kis boltocskájában mindent lehetett kapni, ami csak kellett: czukrot, kávé, borsot, füget, posztót, vásznat, kaszát, kapát és más sokféle holmit, amire faluhelyt szükségük van az embereknek. Akinek pedig még egyéb is köllött, az bement a városba és ott vásárolt. De a falubeliek nem voltak nagyon válogatósak és beérték a maguk kis boltjával. Idegen pedig ritkán vetődött oda, s ha egy-egy keresztül haj-

tatott a falun, azt a gyerek-népség ugyancsak megbámulta.

Hogy a falu csöndes volt, azt sem úgy kell érteni, mintha ott éppenséggel hang se hallatszott volna. Mert biz ott, kivált gyerek-zsivaj, bőségesen hangzott, és ahol legnagyobb volt a zenebona, ott akár fogadni lehetett, hogy Gabi, Teresike és Samuka szava szól a leghangosabban. Mert abban a szilaj Teresike egy csöppel sem akart hátrább maradni testvéreinél. Neki ugyan ne mondják, hogy ilyen meg olyan kényes kisasszony. Nem ijed ő meg akármelyik fiutól sem, még az olyantól sem, aki huszárnak készül és már előre nagyon vitézkedik.

Most is ő hallotta meg legkésőbb az Elek hívását. A kis Samuka már kétszer is mondta:

— Menjünk haza már no... Amott áll Elek és integet.

— Ejnye, már nem is hagynak egy kicsit játszani! Pedig bizonyos, hogy még nincs itt a leczke ideje.

— De már talán mégis itt lesz, ha Klári néni utánunk küldte Eleket.

— Jól van no, hát menjünk! szólt Teresike. Ugyis ma van utoljára, azután már megszabadulunk a rabszolgaságból.

— Magam is remélem, jegyzé meg Gabi. Ámbár mégis itt lesz Elek.

— No, attól még én sem félek, vitézkedett Samuka. Tudom én, hogy Elek szeret minket, nem úgy mint Klári néni.

— Az természetes. Lesz is holnaptól fogva jó dolgunk. Csak még a mai lecz-

kén essünk túl valahogy, mert Klári néni, amilyen mérges, még utoljára is bevádol az apánknál. Menjünk hát no, Isten neki.

Elek, mikor látta, hogy testvérei nagy sokára mégis csak megindulnak, előre ment s rövid idő múlva mindnyájan együtt voltak a bolti ház egyik kellemes, világos udvari szobájában, mely tele volt iskolai szerekkel. Ez volt a gyerekek tanuló-szobája. A tanítónő pedig Klári néni volt; mert apa nem érte be azzal, hogy a gyerekek eljártak a falusi iskolába, hanem azt akarta, hogy otthon felügyelet alatt pontosan és gondosan meg is tanulják a leczkét, rendesen elkészítsék írásaikat. Nem is volt ebben hiba, mert Klári néni nem értette a tréfát sem ebben, sem egyéb dolgokban. Nem igen rég ideje mult, hogy a gyermekek anyja meghalt. Azóta uralkodott fölöttük Klári néni, még pedig semmikép sem az örömeikre és meglelégedésükre.

Nem is nagyon titkolták az elégedetlenségöket. No bizony! Ha Klári néni bosszantja őket, hát legalább lássa, mit nyer vele: hadd érezze hogy nem szereznek. Azt ugyan soha sem tudhatták meg, hogy Klári néni törődik-e ezzel valamit vagy sem. Mindig komoly, szigorú volt az arcza, kemény a nézése. Néha úgy is látszott, kivált néhány nap óta, mintha szomorú lenne; de ezt Gabiék nem bánták. Bizonyosan miattuk volt szomorú a néni. No, hát ők elégszer voltak szomorúak a néni miatt, mikor rosszul ütött ki a napi számadás, aminek pedig, az már világos, nem ők voltak az okai.

— Tehetünk mi róla, ha néha napján valami kis hiba esik? Miért nem büntet édes apánk? Rábizott Klári néni, akinek abban telik gyönyörűsége, hogy üldözzön. Ezt sem szabad tenni, azt sem; ide se menjetek, oda se; ha csak teheti, a nyakunkon áll a leczkénél, mulatságnál! zugolódott Gabi.

— No csakhogy már elmegy! vigasztalta Ferike.

— De hátha visszatér? aggodalmaskodott Samuka.

— Attól nem köll félnünk. Láttam, hogy minden holmiját össze csomózta és apával sokáig tanácskozott.

Ezen nagyon megvigasztalódtak mindnyájan, mialatt a tanuló-szobába nagy kelletlenül bementek. Ott volt Elek is, csakhogy ő nem olyan savanyú képpel. Mert ő már csak úgy félig-meddig állt a néni hatalma alatt. Ő már gimnazista diák volt, még pedig negyedik osztálybeli, maholnap bizony már szinte fiatal ember. Most is csak az iskolai szünetre jött haza, még pedig nagyon kapóra, mert fontos feladat várta, melyet büszkén és elégedetten vállalt el.

Ott volt már a szobában Klári néni is. Nem hiába jöttek Gabiék olyan kedvetlenül. Nem maradt el, amit vártak.

— Micsoda rendetlenség ez? szólta Elek szigorú hangon. Most végig nézem, hogy a néni mikép végezteti velök a leczkét, aztán majd én is pontosan úgy fogom végeztetni.

Ezuttal nagyon jól ment a dolog. Gabi két ökölre támasztva garabonczás fejét, egészen bele mélyedt a tanulásba;

Teresike is nagyon buzgón fogott hozzá az íráshoz. Samuka pedig félig hangosan böjtözte az abéczt, amelyben már nagyon jelesen előre haladt. Elek, látván, hogy ez a dolog ily szépen folyik, mihamar nagyon unalmasnak találta és oda szolt a néninek, hogy neki talán ma még nem is szükséges itt töltenie az időt.

— Nem éppen nagyon szükséges, felelé Klári néni. Ma még itt vagyok én.

Ki is ment Elek, a néni pedig, kézi munkával foglalatkodva, tovább ügyelt, hogy Gabiék jól végezzék a dolgukat.

Végezték is, de azért Gabi és Teresike néha-néha sugdostak is egy kicsit, aminek azonban Klári néni hamar végét vetette.

— Munkátokon jár most az eszetek!

— Ó, kedves néni... hiszen épen csak azt kérdeztem Gabitól, hogy kell ezt a szót leírni...

A néni igen komolyan nézett rá és nem tudom, elhitte-é? Aligha csalódott, ha el nem hitte, mert néhány percz múlva Teresike ismét oda sugott Gabinak:

— No, én már mindjárt készen le-

szek. Hála Istennek, ez az utolsó ilyen keserves óra volt. Csókolni való néni, csakhogy elmegy!

Ezüttal kissé tovább suttogtak, mert a hosszas csöndességben a néni mélyen elgondolkozott és úgy elmerült, hogy nem igen lett figyelmessé a suttogásra. Pedig Gabi majdhogy hangosan nem ne-

vetett, mikor Teresike azt mondta, hogy »csókolni való néni.«

— Ezt jól eltaláltad, sugta vissza. De azt szeretném látni, ki vállalkoznék rá, hogy megcsókolja a nénit? Én bizony félténem az orromat.

— No, már csak nem harapja le? Én meg merném tenni.

— Ugyan ne hetvenkedjél Teresike. Soha sem próbáltuk.

— Azért mégis megteszem. Fo-

gadjunk!

— Fogadok is. Mert amint közelébe érsz és rád pillant, világgá futsz ijedtben.

— Nem futok én. Hát fogadjunk. Ha megteszem, nekem adod a nagy gummi-labdát és csak akkor játszol velem, ha én engedem.

A KIS VÁMSZEDŐ. (Lásd a 15. lapon.)

— All a fogadás.

— Annyi, mintha már enyém volna a labda. Mert meglásd, hogy megteszem; már tudom is az ürügyet. Azt fogja hinni a szegény, hogy szörnyen sajnálom, amiért többé nem fog itt ülni a nyakunkon.

— Jaj de jó tréfa lesz! Így még nem is fogom sajnálni a labdámat. Mennyit

fogunk nevetni rajta, hogy bolonddá tettük. De erősen elszánd ám magadat, bele ne sülj.

— Ne félts! Csak te aztán ne neved, mert különben észre veszi, hogy csufoljuk.

— Nehéz lesz, de majd csak elfojtom a nevetést.

A HEGEDÜ. (Lásd a 10. lapon.)

Klári néni éppen ekkor rezzent föl gondolataiból, melyek nem igen vidámak lehettek, mert könnyecsepp rezgett a szemében s hirtelen letörölte; arca pedig ezúttal több szomorúságot mutatott mint szigort. De azért szokott módon szólt:

— Már megint suttoztok?

— Ó... nénike... csak azt kérdeztem Gabitól, készen van-e már, mert én már elkészültem az irásommal.

— Hozd ide, hadd lássam, hogy leszek veled még ma utoljára megelégedve?

Tercsike fölállt s Gabi még utolsó intésnek oldalba bökte, hogy most már

aztán megtegye ám, amire fogadott. Tercsike a kezével intett, hogy nem felejtí el.

Lassu léptekkel és szinte bus képpel közeledett a furfangos leányka Klári nénihez. És amint letette elébe az irást, szinte fájdalmas hangon kérde:

— Ó, kedves néni, hát csakugyan . . . igazán utolsó? Igazán elhagy bennünket?

— Kénytelen vagyok vele, felelt a néni halk sóhajtással.

Erre a hamis leány oda borult a néni nyakába, megcsókolta és majdnem siránkozó hangon kiáltott fel:

— Ó, drága néni!

A kis Samuka ugyancsak bámult, mert ilyesmit még soha egyikök sem tett. Nem értette a dolgot. De Gabi értette, és bizony nagy erőfeszítésébe került, hogy el ne fakadjon nevetve. Gyorsan elővette a zsebbevalóját és úgy tett, mintha nagyon köhögne. Klári néni azonban nem is ügyelt Gabira; egészen meg volt lepve, de nem úgy, mint Samuka. A néni azt hitte, hogy érti a dolgot s komoly szomorú arca láthatólag fölvidult egy keveset. Ő is megölelte és megcsókolta Tercsikét és meghatottan mondá:

— Kedves gyermek! Lám, mégis rosszul ítélted rólad. Jó és hálás vagy és ezzel most nagy jót tettél velem, megvigasztaltad egy szomorú órát, felejteted egy kis időre bánatomat. Köszönöm, jó gyermek!

Gabi alig bírta megállani, hogy föl ne kiáltson:

— Jaj de pompás komédia!

Ugyancsak erőltetnie kellett a köhögést, hogy el ne árulja a csinyt. Tercsike azonban, mikor ott közel szemtől szembe állt Klári néniel és látta meghatott arcát, szelid tekintetét, hallotta meleg köszönő szavát, semmi kedvet sem érzett a nevetésre. Elvörösödött egészen a füle czimpájáig és valami nagyon kényelmetlen, fojtó érzés lepte meg, mintha valami nagy gonoszságon kapták volna rajta. Mintha meglopta volna a néni, rava-szul, vásott módon köszönetre méltónak tüntetve föl azt, ami dehogya is érdemel köszönetet. Nem is tudott szemé közé nézni a néniel s gyorsan kibontakozva karjaiból, vissza sietett a helyére. A néni pedig komolyan, de szelid hangon mondá:

— No's, csak végezzétek szépen a munkátokat. Örvendek, hogy hálásoknak látlak a sok fáradságért, melyet rátok fordítottam. És majd engedelmeskedjétek a bátyátoknak is. Ő még nem elég idős ugyan, hogy igazi tanító lehessen, de már tud annyit, hogy segíthet, vezethet titeket addig, amíg atyátok másképp nem intézkedik.

Mikor a leczkével mind elkészültek, Klára néni kiment. Gabi ekkor szabadjára ereszhette jó kedvét s úgy kaczagott, hogy majd lefordult a székről. A nevetés lassanként elragadt Tercsikére is; és azt meg már Samuka is megértette, mikor Gabi felkiáltott:

— Vége a rabszolgaságnak! Elektől ugyan nem félünk. Éljen a szabadság!

(Folytatása következik.)

HÁZALÓ CZIGÁNY-LÁNYKA.

(Képpel a ezimlapon.)

ÉDES ének-hangot hallok:
 »Kláriskát vegyenek!
 Szőke, barna kis leánynak
 Az arcához, a hajába,
 Egyformán jól illenek!»

Nem a kláris volt oka, hogy
 Agyamból felszökkenék,
 De hogy közelebről halljam,
 Megélvezzem, megbámuljam
 A cigány lány énekét.

Mert cigány leányka volt, ki
 Megjelent ajtóm előtt —
 Dallal kínálva a gyöngyöt,
 Czéznát, selymet, pamut-göngyöt,
 Szalagocskát, keszkenőt.

»Mi a neved?» — így kérdezém.
 »Piroska az én nevem.«
 »S vally' ki tanított dalolni,
 Mint rigó madárka szólni?»
 Szendén mondá: »Senkisem.«

»S mért folytatsz kereskedést te?
 Hisz' még kis leányka vagy!«
 »Apám nincsen, anyám beteg,
 Lázban fekszik a két gyerek,
 Kis kunyhónk insége nagy.«

»Ami kevés pénzecském van,
 Örömet adom neked —
 Tartsd meg áru-czikkeidet,
 Göngyeidet, gyöngyeidet,
 Csak hallhassam éneked!«

És mikor a kis cigány lány
 A házunktól elköszönt,
 Apa átszólt a lugasból:
 »Hamis gyöngy a kosarában,
 Torkában valódi gyöngy.«

A KELLETLEN MINTA.

(Képpel a 8—9. lapokon.)

UGY hallottam, Vad Laczival esett
 meg ez a furcsaságos eset, még
 kicsi korában, és én bizony el is hiszem.
 Mert amiket Vad Laczi barátunkról
 azóta hallottam, hogy diáksorba került,
 nagyon rávall, hogy aligha volt ő afféle
 czukros baba kisebb korában is.

Ő maga nagyon tagadja ugyan és
 váltig állítja, hogy az a kép nem az ő
 arc képe, nem is tudja, kit ábrázol. De
 én jól megnéztem és gyanusnak talál-
 lom Laczi barátunk nagy védekezését,
 kivált mikor a mama azt beszéli, hogy
 ő jól emlékszik arra az esetre. Akkor
 volt az, mikor az a kedves, ügyes Lóri
 néni több hétig vendég volt a házban.
 Nagyon szerette mindenki, csak éppen
 Vad Laczika nem. Mert Lóri néni azt
 kívánta, hogy Laczika ne makranczos-
 kodjék, ne pityeregjen ok nélkül, ne csináljon
 makranczos képet, ne maszatolja
 be kezét, arcát, szóval: csupa merő ne-
 héz, sőt lehetetlen dolgokat kívánt. Leg-
 alább Vad Laczika úgy vélte, hogy az
 mind csupa merő lehetetlenség.

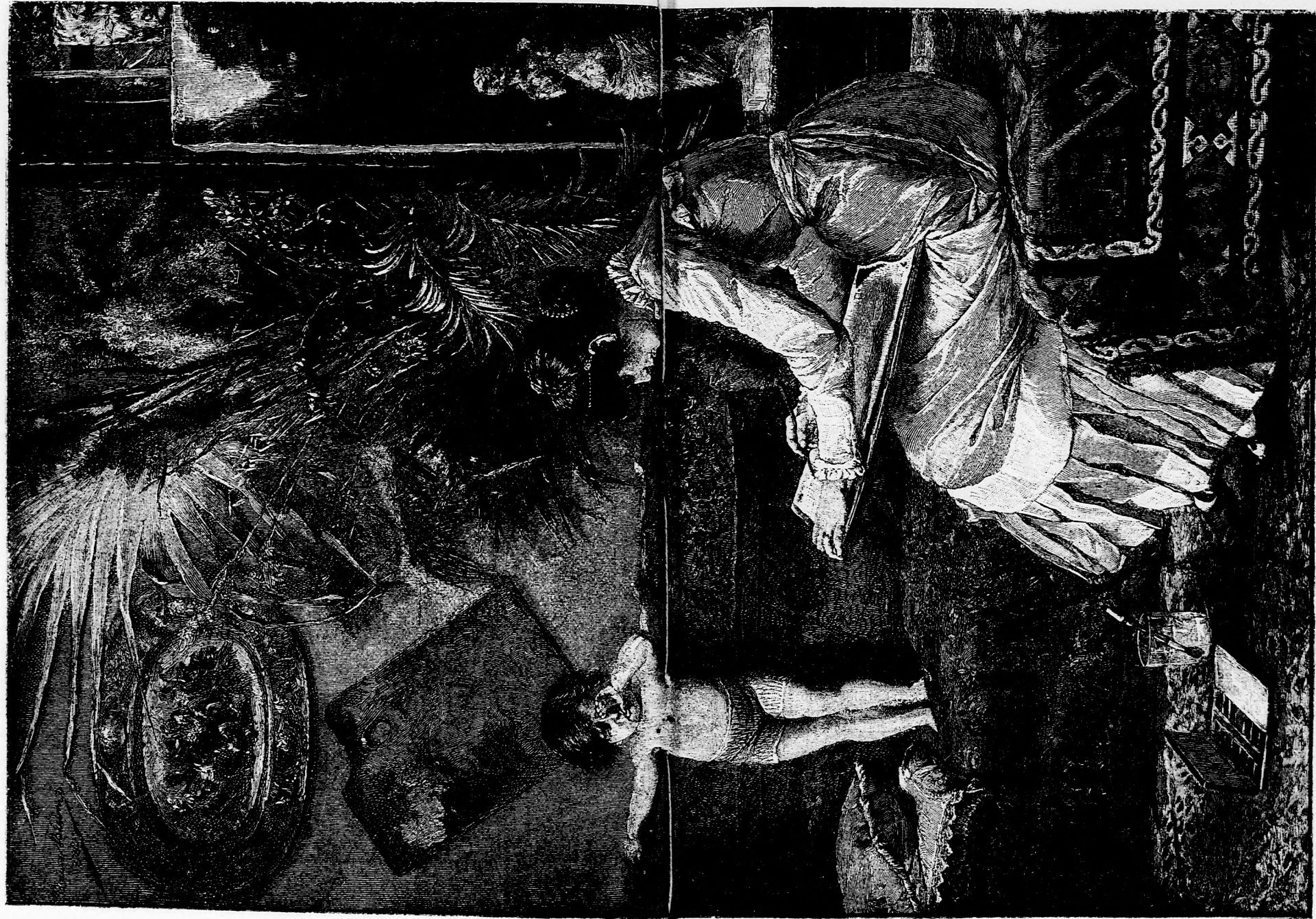
Hát az még milyen rettentő kíván-
 ság volt, mikor Lóri néni azt akarta,
 hogy Laczika vagy félóraig nyugodtan
 álljon és nyájas képet csináljon, mert
 le fogja rajzolni. Mert nagyon szépen
 tudott rajzolni és megigérte a mamá-
 nak, hogy lerajzolja Laczikát, hadd le-
 gyen meg emlékül későbbi időkre, milyen
 volt kicsi korában. Fel akarták szépen
 öltöztetni, de Vad Laczika mármegsej-
 tette, mit akarnak vele, hát semmikép
 sem akarta engedni.

— Jól van no, szólt a néni, ne ront-
 suk a kedvét. Így is jó lesz. Állj ide a
 pamlagra és maradj szépen vesztteg!

Az ám! Félpercz mulva Laczika már
 fészkelődött.

— Már én elmegyek!

(Folytatása a 10. lapon.)

A KELLETTLEN MINTA. (Lásd a 7. lapon.)

(Folytatás a 7. laphoz.)

— Nem szabad! Állj ott nyugodtan.

— De én nem akarok. Megyek!

Ment volna is, ha épen akkor be nem lép az apa és oda nem néz a sarokba, ahol egy bizonyos igen veszedelmes vékony vessző állt. Vad Laczika tehát ott maradt, de olyan rettentően duzzogó képpel, hogy siralmas volt rá nézni.

— Ne csinálj olyan csúf képet, inté Lóri néni.

No, most már csak azért is még csunyábban makranczoskodott.

— Jól van, mondá a néni. Megígérem a mamádnak, hogy lerajzollak, amilyen vagy. Hát majd megmarad az emléke.

Es lerajzolta olyan makranczos, duzzogó kis ficzkónak.

Azóta sokszor megmutatták Vad Laczika azt a képet, ismeri-e, kicsoda az a durezás kis fiú.

— Váltig állítja, hogy nem tudja, hogy nem emlékszik rá.

— Pedig nagyon hasonlít hozzád; úgy hallom, te vagy az. Jó volna, ha a viselkedéssel bebizonyítanád, hogy mégsem hasonlít hozzád.

— De hiszen kapjam csak egyszer a kezembe, úgy darabokra tépem, hogy soha sem fog többé hozzám hasonlítani!

Ebből aztán meggyőződtem, hogy az a kép csakugyan hasonlít Vad Laczihoz.

A HEGEDŰ.

(Képpel az 5. lapon.)

ITT ÁLL Karscsi egyedül,
Nagy kinjában hegedül.

Hozzá keveset konyít,
Az E-hurja úgy vonít!

A-hurja pedig mekeg,
Mint a kecske, ha beteg.

Nem különben szól a D —
Jobban szorítsad le, hé!

Meg a G, a vastag húr.
Morog mint a vén kandúr.

S hol jár a vonód, gyerek!
Nem látod, hol a »nyereg«?

Húzza Karscsi egyedül,
Bizony kinnul hegedül.

De sokáig ez nem tart így,
Mert jól ismerem ám Karscsit.

Egy rövid esztendő múlva,
A játék meg lesz tanulva.

S mint most ő a hegedőt,
Majd mi nyuggatjuk meg őt.

Nyuggatjuk kegyetlenül:
»Édes Károly, hegedülj!«

KETTŐ KÖZÜL A HARMADIK.

— Vigjáték egy felvonásban. —

Irta Szüts Olga.

Személyek:

ÖZV. BÁRDOSNÉ

SAROLTA

VILMA

LUDMILLA k. a.

NYÁRINÉ

ETELKA

SÁRA ASSZONY

Egyszerűen butorozott szoba. Hátral zongora. néhány hangjegy-füzettel. Elöl jobbra: karos szék, nem messze tőle asztalka orvosságos üvegekkel. Balra: munka-asztal, székek.

Első jelenet.

(Bárdosné a karos székben ül, bágyadtan hátra dőlve. Sára asszony a munka-asztalnál varr.)

Bárdosné (gyöngye, beteges hangon.)
Édes Sára, kérem.

Sára (fürgén felugrik, hozzá siet.) Pa-rancsol valamit édes, drága nagyságos

asszonyom? Rögtön, azonnal, tüstént lehozom, ha parancsolja, a fénylő csillagokat is.

Bárdosné. Ha az segíthetne bajomról! Az orvosságot kérem. Talán megenyhíti fájdalmamat. Ha tehát szives volna...

Sára (közbe vág.) Ha szives volnék-e? Hát persze, hogy vagyok! Tüstént adom. A csöppeket ugy-e? Most az következik. Mennyi orvosság! Azt sem tudom, melyiket adjam be előbb. De hány csöpp is kell? Igaz: tiz! Az orvos azt mondta, egy mákszemnyivel se adjak többet vagy kevesebbet, mert ártalmára lehetne az én drága, egyetlen nagyságos asszonyomnak, akiért én a saját életemet is képes lennék oda adni. (Beadja az orvosságot.) Valamint férjem, szegény megboldogult Karczos Benedek huszár őrmester is szívesen áldozta volna fel életét, ha a kénigrécezi ütközetben el nem esik. (Szemét törli.) Még most is sírhatnék, ha rá gondolok, mily büszkén pattant fel a lovára. Tetszik tudni, az ő »Daru«-jára. Ó Istenem!

Bárdosné. Sára, édes, én mindennap kénytelen vagyok meghallgatni az ön vitéz urának és (mosollyal) harci ménjének történetét. Most is igen szívesen tenném, de minthogy unoka-hugaimat várom, kissé türelmetlen vagyok és...

Sára (szavába vág.) Ah! Igaz, igaz! No, tetszik látni... egészen elfeledkeztem, hogy ma érkeznek meg a mi drága kicsinyeink. Vagy mit is beszélek? Hiszen az intézetben bizonytalannal megnőtték, megizmosodtak azóta, hogy nem láttuk. Tudom, alig fogok rájuk ismerni. Pedig a keresztelőkörön is ott voltam az uram-

mal, szegény megboldogult Karczos Benedek huszár őrmesterrel együtt. Csak már jönnének!

Bárdosné. Én is alig várom, már csak azért is, mert ez nem csupán látogatás lesz, hanem... (hirtelen elhallgat.)

Sára (kiváncsian.) Hanem?

Bárdosné (rövid habozás után.) Édes Sára, maga mindig hű, becsületes lélek volt, megérdemli, hogy bizalommal legyenek iránta. Megérdemli.

Sára. De meg ám! Nincs a nagyságos asszonynak hivebb cselédje, mint én. Szegény jó uram, megboldogult Karczos Benedek is, milyen hű szolgája, valóságos barátja volt az ezredes urnak, nagyságod férjének! Még most is fülemben csengenek szavai, miket akkor mondott, midőn az ezredessel a kénigrécezi csatába mentek. »Sára, viseld gondját az ezredesné ő méltóságának, és ha esetleg elhalálozok, bizzál benne. Úgy ám! Ennek is már kerek huszonöt esztendeje. Istenkém, hogy eljár az idő!

Bárdosné. Hozzon hát ide egy széket Sárám, üljön mellém. Igy ni! Tehát tudja, hogy szegény férjem a csatában esett el, és...

Sára (közbe vág.) Akár az én jó uram, bold...

Bárdosné (folytatva.)... és én özvegyen, gyermektelen maradtam. Minthogy azonban nem akartam, hogy idegen kézre kerüljön a vagyonom, elhatároztam: unoka-hugaim közül egyet örökbe fogadok és leányomként nevelem. Halálom után pedig ez fog a bárdosi birtok örökébe lépni.

Sára. No lám, ez nekem is eszembe juthatott volna, ha t. i. unoka-hugaim volnának. És persze hozzá való vagyonomnak is köllene lenni. Haj, haj, de igaz a közmondásnak: szegény ember szándékát boldog Isten bírja!

Bárdosné. Ne féljen, Sárám, magáról is gondoskodom. Amint tudja, nekem két kis unoka-hugoskám van: Sarolta és Vilma. Ezeket szemeltem ki. De akkor, hogy e gondolattal foglalkoztam, még nagyon kicsinyek voltak és így elhatároztam, hogy nevelő-intézetbe adom, kiképeztetem őket, s amelyik jobban megtetszik, azt fogadom örökbe. Ma dől el sorsuk. Majd megválnak, a kettő közül melyik érdemesítette magát különös hajlandóságomra.

Sára. Oh, a lelkeim! Hogy megnőhettek azóta!...

Bárdosné. De tán meg is okosodhattak. Vilma különben már kicsi korában is tudákos, bölcselkedő leányka volt, míg Sarolta csapongó vig, pajkos. Sokat farghattak rajta az intézetben.

Sára. Bizony, bizony. De ha jól tudom, a méltóságos asszonynak egy harmadik kis rokona is volt.

Bárdosné (kedvetlenül.) Igen, a Nyáriné leánya Etelka. Távoli rokonom, ez azonban mitsem tett volna. Őt is ki akartam neveltetni, de az anyja büszke asszony, minden segítséget vissza utasított. Azt mondta, van annyi pénze, hogy leányát tisztességesen fölnevelje maga. (Gúnyosan.) Látszik. Azért is nem adta nevelőbe, hanem otthon, falun taníttatta. Képzelem, milyen libácska az istenadta! De ez nem sokat határoz. Őt is elhiv-

tam. Majd meglátom, mennyiben nyeri meg tetszésemet. De nem hiszem, hogy művelt kis rokonaival megállja a versenyt.

Sára. Magam sem. De nini... (figyel.) Mintha kocsi-robogást hallanék.

Bárdosné. Bizonyosan ők, Sarolta és Vilma. Siessen csak elejök Sára, nyisson ajtót nekik.

Sára. Futok, szaladok! (El.)

*

Második jelenet.

(*Bárdosné* egyedül.)

Bárdosné (örömmel.) Végre, itt vannak! Valjon a kettő közül melyiket választom? Vilma kissé komoly, én pedig azt szeretném, ha öreg napjaimat valaki felvidítaná. Tehát Sarolta! De ő meg nagyon is pajkos! A szeles gyermek még valami galibát csinálna. Fölforgatná nyugalmas otthonomat. De hiszen majd megválnak.

*

Harmadik jelenet.

(*Bárdosné, Sára asszony, Ludmilla kisasszony, Vilma, Sarolta.*)

Sára (beront.) Méltóságos asszonyom! Egy bolond formájú kisasszony van itt. Olyan cifra, hogy komédiásnének hittem. No, ha férjem, szegény megboldogult Karczos Benedek látta volna...

Bárdosné (a szavába vág.) Kicsoda az a nő?

Sára. Azt mondta, hogy Lúd... (gondolkodik)... Ludmájának, vagy Ludmellének vagy minek hívják. No már kérem, ki hallott világeletemben ilyen nevet!

Bárdosné. Bocsássa be!

Sára (ajtót nyit.) Tessen bejönni. (Magában.) Huh, minő figura!

(*Ludmilla k. a.* peczkes magatartással lép be. Utána a két kis leány katonás léptekkel. Mindhárman neveltségesen föl-piperézve.)

Ludmilla (a lábával a taktust verve.) Eins, zwei — eins, zwei — eins, zwei! (*Bárdosné* elé jönnek.) Halllt! (A két kis leány egyszerre megáll.) Gnädige Frau! Ich bin Fräulein Ludmilla, die deutsche Sprachlehrerin. (Mélyen bókol.)

Bárdosné. Kardosné asszony intézetéből, nemde, ahol kis rokonaim tanulnak?

Ludmilla. Jawol! (Int *Vilmának.* Ez elő lép. *Bárdosné* előtt ünnepiesen bókol. Komoly, kimért hangon beszél.)

Vilma. Igen tisztelt nagynéném! Kivánságához képest intézetünket oda hagytuk, hogy szíves meghívásának engedve, ellátogassunk kastélyába, élvezni... (elakad)... élvezni a magyar nemesi vendégszeretetet....

Bárdosné (meglepetve nézi.) Igen örvendek, édes hugom!

Vilma. Mielőtt azonban megköszöném irántunk való kegyes jóindulatát, engedje bemutatkoznom: én, kis- és nagy-bárdosi, szoporkai és petnefalusi Bárdos Vilma vagyok Kardosné ő nagysága első magyar leánynevelő intézetének 4-ik *a* osztálybeli törekvő tanulója. (Bókol.)

Bárdosné. Te vagy Vilma? Mindjárt gondoltam (mosolyogva) a feszes modorodból ítélve. (Megöleli) Hát Sarolta?

Sarolta (elő ugrik.) Nénikém! (Hevesen hozzá ront. Megragadja kezét.) Én vagyok! Itt vagyok! Eljöttem gratu-

lálni — minden szépet, jót kívánni becses névnapjára. (Kezet esókol.)

Ludmilla. Ja, ich — én is gratulire. (Bókol.)

Bárdosné. Köszönöm kedveseim. Azt is, hogy eljöttek. Valóban az volt czélom, hogy névnapomon történjék meg a választás.

Sarolta (bámulva.) Miféle választás?

Ludmilla. Mit, hát már mekfeletkeszte? Mekmondtam ugy-i hoty á méldosások aszon agarja maguk kette keszte választani mokának gis leány eregpe.

Sarolta. Mókának kis leányt öregbe? — Ah, azaz hogy örökbe?... Valóban? Ezt nem tudtam.

Vilma. Ezt igen természetesnek találom, minthogy te éppen akkor nem szoktál figyelni, mikor legjobban köllene. De én saját magamnak köszönhetem, hogy tudomásomra jött: miszerint (magyarázó hangon.) szeretve tisztelt nagynénénknek nem lévén gyermeke, közülünk akar magának örököszt választani. És én (meghajol) igen boldog lennék, ha becses kegyét sikerülne megnyernem.

Sarolta (vidáman.) Ó, ha így van a dolog, akkor nem kétlem, hogy nénikém szeretetét az első pillanatban megnyertem. Ugy-e? (*Bárdosné*hez ront, s hevesen megöleli.)

Bárdosné (védekezve.) Nono! Gondold meg, édes leányom, hogy hosszas betegségem után még gyöngye vagyok és...

Sára (oda siet.) Ugy bizony. Meggondolhatná a kisasszony, hogy az ilyen beteges, öreg asszonysággal gyöngédebben illik bánni. Ki látta, úgy neki rontani!?...

Sarolta (hetykén.) Jó, jó; csak azért ne impertinenskedjék, mert cselédtől nem tűrök el gorombáskodást.

Sára. Nem-é? No lám, a kis fityfírity! És hozzá még cseléd! (Csipőre tett kezekkel.) Hallja a kisasszony, én kerek harmincz esztendeje, hogy férjemmel, szegény megboldogult Karczos Benedekkel, híven szolgálom a méltóságos asszonyt. A méltóságos asszony ez alatt az idő alatt soh'sem mondott engem impertinensnek. Nem is tűröm hát, hogy a kisasszony illessen engem ilyen szóval...

Bárdosné. Sárának igaza van, kedvesem. Ő inkább barátnőm, ápolóm, mint cselédem. És egy csöppet sem impertinens. Sőt inkább! (Szigoruan.) Azért követelem is tőled, hogy tisztelettel viseltessél irányában!

Vilma. Ah, az egészen más! Most már én is megbocsátok neki. De megjegyzem, hogy nem szeretem, ha akármiféle személy konfidenskedik a testvéremmel.

Sára (felpattanva.) Micsoda? Személy? Konfidenskedés? Hát még micsoda?

Bárdosné (csöndesítőleg.) No, édes Sára!

Sára. De már kérem, ez még is sok! Ha megboldogult férjem, Karczos Benedek hallotta volna, rögtön... jaj, hová ragad elkeseredésem!... De annyi bizonyos...

Sarolta. Annyi bizonyos, hogy ha én itt maradok, ennek a tisztelt asszonyságnak kell eltávoznia.

Sára. Eltávoznom!? Nekem!? Harmincz évi szolgálat után. Hallja méltóságos asszony, mit beszél ez a kisasszonyka?

Bárdosné. Hiszen nem is úgy értette...

Sára. Már akárhogy értette, annyit merek mondani, hogy nem igen látszik jó nevelésünek, ámbátor nevelő-intézetből került ki. Kár is volt méltóságodnak nagyra lenni az unoka-hugainak finom modorával!

Bárdosné (félre.) Az igaz, hogy nem valami neveltek az istenadták, pedig mennyit költöttem rájuk!

Sarolta. De másfajta újítást is kell még itt behozni. Például akár mindjárt ebben a szobában is. Nagyon ócska, szinte kopottas a butorzata. Újat kell hozatni. A kertből is jó lesz kivetni azt a sok haszontalan veteményt. Szép disznóvénnyel fogjuk azt beültetni. Akkor majd meghívom barátnőimet is egy nagy kerti ünnepre. De csak vígan leszünk!

Sára (félre.) Tán bizony még magára az én jó méltóságos asszonyomra is sort keritenének a kidobással.

Bárdosné (szintugy.) Hisz ez úgy beszél, mintha már benne ülne az örökségben!

Vilma. Ami engem illet, én még nem tudom, mit s mit nem fogok csinálni, mert előbb meg kell mindent fontolom.

Bárdosné (félre.) Bizony igazad van; én is úgy teszek.

Vilma. Most pedig engedje meg néni-kém, hogy egy interpellációt nyujtsak be.

Bárdosné (nevetve.) Mit, te?

Sára. Mit akar nyujtani a kisasszony?

Vilma. Tekintettel arra, hogy a hosszú ut alatt elfáradtunk; tekintettel arra, hogy öltözetünk beporlódott s frizuránk össze kúszálódott; tekintettel továbbá

arra, hogy meglehetősen éhesek is vagyunk: engedelmet kérünk tisztelt néni-kénktől a visszavonulásra.

Bárdosné (kaczagva.) Ezt ugyan rövidebben is elvégezhetted volna. (Jobbra mutat.) Erre van szobátok.

Ludmilla. Ja, ja! Ganz richtig! En is szeredném ad elteszni gicsiny epedellni. Also, gisaszongák: eins, zwei — eins, zwei — eins, zwei! (Katonás lépésekkel mind el.)

(Vége következik.)

A KIS VÁMSZEDŐ.

(Képpel a 4. lapon.)

KISZI kosárkájával szaporán lépegett a csöpp Anikó, amennyire csak apró lábacska birták. Valami kellemetes utra indulhatott, az meglátszott az arcán; és Ferike, amilyen fortélyos kópé volt, ezt mindjárt ki is találta.

— Hová sietsz azzal a kosárkával, Anikó?

— Megyek.

— Azt úgy is látom. De éppen azt akarom tudni, hová?

— Én pedig éppen azt nem mondom meg.

— Akkor bizonyosan kapsz valami jót a kosárkádba és nem akarod, hogy nekem is jusson belőle.

— Oh persze!

— Bizonyosan úgy van. Mindjárt meg is látom, mert elkísérlek.

— De én nem akarom, hogy elkísérj.

— Most már azért is elkísérlek.

Anikó úgy meg volt ijedve, hogy hamarjában nem is tudta, mi tevő legyen. De ha Ferike fortélyos, ő sem hagyja magát.

— Jól van. Akkor hát nem megyek.

És megfordult, visszament a házba.

Ferike azonban mégis fortélyosabb volt. Nem engedte magát elámitani és észrevette, hogy Anikó szépen suttymban a kis ajtón mégis csak kiosont,

aztán futva futott egyenest a pap bácsi házához.

— Ó, most már sejtem, szólt magában Ferike. Azért is meg fogom tudni. A pap bácsi nekem is adott már többször pompás epret... és én mindig adtam belőle Anikónak. Meglesem, mit hoz.

Amde Anikó is újra fortélyoskodott. Mikor a pap bácsi házából kilépett, oldalt fordult.

— Nem megyek egyenest haza, mert Ferike ott bizonyosan leskelődik... hátul kerülök.

Ott hátul kerítés volt, de az ilyen akadálytól Anikó nem ijedt meg. A kosárkát alól keresztül dugta, aztán neki készült, hogy átmászik az alacsony korlátan. Hát egyszerre mit lát! Mit hall!

— Tudtam, hogy epret kapsz! Csak-hogy most már itt van az én kezemben. Lefoglalom, mert aki itt jár, az vámot fizet.

Hát biz ezt a ravasz Ferike mondta, aki ott lappangott egy bokor mögött s kampós vesszővel hirtelen messzire elrántotta a kosárkát, aztán maga is előugrott.

— Add vissza az epremet, az az enyém! kiáltá Anikó ijedten.

— Már az eper ide bent van, kiveszem belőle a vámot.

— Nem engedem... megmondom a mamának...

— Én is megmondom a pap bácsinak, hogy tégedet hiába intett, hogy velem megoszad, amit kaptál.

Anikó meghökkenve állt meg.

— Hát azt honnan tudod?

— Tudom! Engemet is arra intett minap... de én meg is fogadtam.

Ekkor meg hirtelen kiderült az Anikó arca.

— Igazad van, Ferike. Csunya torok akartam lenni; jól tetted, hogy utamba álltál. Segíts keresztül ezen a kerítésen, aztán szépen megfizetem a vámot, megosztozunk.

— De a mamától cukrot kérünk rá, hogy édesebb legyen.

Pompás édes volt a cukros eper és Anikó úgy találta, hogy éppen elég volt, amennyi neki jutott. És még az epernél is jobban esett neki, mikor Ferike eldicsérte a mama előtt:

— Anikó olyan jó! Megosztotta velem a csemegéjét! Ezentul mindig úgy teszünk.

TANULÓ CZICZA.

EJNYE czicza, hát mit gondolsz,
Hogy a vállamon dorombolsz?

Tán bizony megszemjajztál a
Földrajzra meg algebrára?

Vagy azt szeretnéd-e tudni,
Hogy lehet a holdba jutni?

És hány macskafark szükséges
A földünktől fel az éghez?

Czicza, oda egy is elég —
Hanem elég hosszú legyék

UTÓLAGOS MEGFEJTŐK.

A „Kis Lap“ XL. köt. 24-dik számában közölt betűrejtvény megfejtését még beküldték: Sugár Katicza, Kiss Lenke és Ernő, Müller Blanca.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Kosztriczay Emil. A könyvnyomtatás föl-találójának igazi neve Gensfleisch, aki Gutenbergből származott és szülővárosáról is nevezkedett. A Gutenberg név épp úgy íródik egy *t*-vel, mint a híres bölcselő Schopenhauer neve is csupán egy *p*-vel. Különös, hogy a legtöbben vétenek ellene s így írják: Guttenberg, Schopenhauer. Ez utóbbi műveinek elolvasását azonban jó lesz későbbre halasztanod. Most még úgy sem értenéd meg. — **Wolf Izidor.** Közöld velem a szerző nevét és a pár sort ird le újra, de csak a papiros egyik oldalára és úgy, hogy szélét hagyd: legyen hová írnom a megejtett apróbb javításokat, amikre fordításod még rászorult. — **Kármán Tódor és Miklós.** Jól van szerkesztve, de nincs kimerítve. Ime: henger, teher, Léthe, láng tenger, ág, báb, rengeteg, bor, tár, s még egy csomó maradt ki. Mulatságtokra fog szolgálni e név betűinek mindenféle csoportosítása, mint ahogyan gyönyörködteti a szemet a kaleidoszkop: valahányszor egyet fordítanak rajta, mind annyszor más képét mutatják ugyan-azoknak a színes üveg cserepeknek. Ily értelemben kibővítve várom az elsőnek újabb beküldését. A második pedig részét képezi annak a rejtvénynek, melyre még ebben a számban is küldtek be följetéseket. — *Több levélről a jövő számban.*

Elismervény

o. é. husz frtról, mely összeget Forgó bácsi, a „Kis Lap“ t. szerkesztője, mint jószívü kis olvasóinak kegyes adakozásából befolyt összeget a „Budapesti szünidei gyermektelep-egyesület“ pénztárába adományképen fizetett, amiért az egyesület nevében úgy a tek. szerkesztőségnek mint kedves kis olvasóinak hálás köszönetet mondok.

Budapest, 1891. június hó 28-án.

Sz. Gy. T. E.

Dr. Szirmai K. Mór
pénztáros.

JÓTÉKONYSÁG.

A nyári szünidei telep részére: Roheim Ilona és Irén 2 frt.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.
Forgó bácsi.